

Tarcali Hírek

TARCAL KÖZSÉG INFORMÁCIÓS LAPJA
2020. október XXV. Évfolyam 10. szám

TÁJÉKOZTATÓ

a Képviselő-testület szeptemberi munkájáról

A Képviselő-testület szeptemberben a munkaterve szerint ülésezett:

Az **első napirendi pont** a Kikelet Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde, Konyha és Étkeзде intézmény beszámolója volt az elmúlt nevelési évről és a következő nevelési évre történő felkészülésről.

A Képviselő-testület tartalmas beszámolót tárgyalhatott az óvoda szakmai munkájáról. A képviselők kérdéseire Kissné Dudás Gabriella óvodavezető részletes válaszokat adott. A testület a beszámolót elfogadta, s fontosnak tartotta, hogy az intézmény dolgozói továbbra is tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a tarcali szülők a helyi óvodát és bölcsődét válasszák gyermekeik számára.

A **második napirendi pont** keretén belül a képviselők tárgyalták Tarcal község településrendezési eszközeinek módosítását a Tokaji-hegyen kialakítandó lóter ügyében. Az ülésen részt vett és részletes tájékoztatást adott Gergely Péter településrendező, aki a településrendezési eszközök módosításának tervezetét készítette, s koordinálja a folyamatot. A képviselő-testület a tájékoztató és a szakhatóságok véleménye alapján úgy döntött, hogy nem tartja szükségesnek a környezeti vizsgálat lefolytatását, tekintettel arra, hogy a környezetvédelmi hatóság előtt egy a Képviselő-testület által kezdeményezhető környezeti vizsgálatnál sokkal alaposabb és részletesebb vizsgálat van folyamatban.

A Képviselő-testület ugyanakkor a partnerségi egyeztetést azzal zárta le, hogy a lakossági véleményekben megfogalmazott aggodalmak jelenleg feltételezéseken alapulnak, ezért az ügyben végső véleményét a környezetvédelmi hatóság döntésének ismeretében alakítja ki.

A **harmadik napirendi pontban** a képviselő-testület – a korábbi évekhez hasonlóan – rendeletet alkotott a szociális célú tűzifa igénylésének feltételeiről. A támogatás 2020. október 31. napjáig igényelhető, s az igénylés feltételeinek megfelelő háztartások 1,5 erdei m³ tűzifa-támogatásban részesülhetnek.

Ezt követően a **negyedik napirend** keretében a képviselők tájékoztatást kaptak a Tarcali Közös Önkormányzati Hivatal 2018-2019. évi tevékenységéről. A beszámolóban Dr. Kovács Zoltán jegyző úr mind Tarcal, mind pedig Tiszatardos települések tekintetében részletesen beszámolt a hivatalban folyó szakmai munkáról, az elvégzendő feladatokról.

Az **ötödik napirendi pontban** a képviselők részletesen tárgyalták az önkormányzat I. félévi gazdálkodásáról szóló tájékoztatót. Megállapították, hogy mind a bevételi, mind pedig a kiadási előirányzatok teljesülése – a koronavírus járvány elleni védekezés nem tervezett kiadásai ellenére – féléves szinten az elvárásoknak megfelelően alakult, az önkormányzat likviditását mindvégig megőrizte.

A **hatodik napirendi pont** tárgyalása a Borsodvíz Zrt. által előterjesztett Gördülő Fejlesztési Terv elfogadásáról szólt, melyet szintén minden évben tárgyal a testület. A Terv tartalmazza a Borsodvíz Zrt.-hez tartozó településekre vonatkozó 2026-2035. évekre tervezett beruházási és felújítási munkálatokat.

A következő – **hetedik - napirendben** a képviselő-testület az önkormányzat működőképességének megőrzése érdekében döntött arról, hogy pályázatot nyújt be Belügyminisztériumhoz rendkívüli támogatásra. A koronavírus járvány miatti intézkedések következményeként a 2020. évi költségvetés bevételi előirányzatai közül elveszítette az önkormányzat a gépjárműadó helyben maradó részét, az üdülőhelyi támogatást, az idegenforgalmi adó nagyobb hányadát, továbbá a tervezett iparüzési adóbevétel egy részét. A kérelem pozitív elbírálása kompenzálhatná ezeket a bevételkieséseket.

Ezt követően a képviselők meghallgatták polgármester úr tájékoztatóját az előző ülés óta eltelt időszakban végzett munkájáról.

Az indítványok, javaslatok napirend keretében:

- a testület határozatot hozott egy tarcali magántulajdonban lévő ingatlan megvásárlásáról,
- döntött a Tarcal Fő u. 67. sz. alatti önkormányzati ingatlan emeleti szintjének átépítéséhez, felújításához szükséges pályázattal kapcsolatban az önerő vállalásáról,
- majd Palásthy Katalin képviselőasszonyt a Pénzügyi és Településfejlesztési Bizottság tagjává választotta.

A képviselő-testület ülésén készült jegyzőkönyv teljes tartalma a www.tarcal.hu honlapon megtekinthető.

A téгла

Előre bocsátom, hogy a következőkben nem a maffiába, vagy más bünszervezetbe beépített titkos ügynökről fog olvasni a kedves olvasó, hanem az így nevezett falazóelem előállítási helyéről, közelebről, az egykori tarcali téglagyárról.

Egy emberöltőnyit sem megélt tarcali téglagyárból ma már csak a téglához szükséges nyersanyag kitermeléséből visszamaradt agyagbánya nyitott gödre és az azt északról határoló 2-5 m magas, borházakkal, támfalakkal, pincenyílásokkal beépített löszfal látható.

Az 1867-es kataszteri térképen az egykori téglagyár területe és a hozzátartozó nyersanyag lelőhely még szőlőművelés alá vont mezőgazdasági terület volt. A későbbi, az 1904-es kataszteri térképen sem látható a téglagyár. Az ezen a térképen a gyárral és a nyersanyag lelőhellyel lefedet 1164-1166 helyrajzi számmal ellátott földrészletek tulajdonosaként még Dezseffy Alajos, Béla és Dénes van bejegyezve az ugyancsak 1904. évben összeállított kataszteri földkönyvben.

A bánya és az üzem nyitásának pontos ideje nem ismeretes. Dr. Izsó István a Miskolcon 2011-ben kiadott, A Miskolci Bányakapitányság kerületének bányaipara című könyvében az 1920-as évekre datálja a téglagyár agyagbányájának beüzemelését. Az adathoz forrást ugyan nem jelöl meg, de elfogadható, mert egy politikai napilap, a Nyírvidék 1931. március 29-i száma az alábbi hirdetést teszi közzé. „*Tarcali téglagyár bérbe kiadó. Értekezni Kovács Dezső mérnöknel Nyíregyháza, Széchenyi-út...*”. A fentiekben említett földkönyvben is évszám nélkül ugyan, de Kovács Dezső van bejegyezve az érintett területek új tulajdonosaként. A mérnökember tulajdonjoga ellenére nem bajlódott téglagyár üzemeltetésével, hanem azt bérbe adva hasznosította. Az egyik bérlő Safir Sándor lehet, ugyanis egy nyírségi település egyik kerítésébe beépített téгла bélyege az alábbi feliratot tartalmazza. „SAFIR SÁNDOR TARCZAL” A Budapesti Közlöny 1938. decemberi száma arról tájékoztat bennünket, hogy a tarcali téglagyár tulajdonosa Kovács Dezső, bérlője Schönstein Sándor.

Az 1940-es évek első felében a holokausztba torkollott hivatalos antiszemitizmus következtében már nem fellelhető a bérlők közt zsidó ember. Ebből az időszakból a rendelkezésemre álló források alapján, egy bérlőt találtam, név szerint vitéz Lada Istvánt, aki Horty Miklós veteránjai számára létrehozott vitézi rend tagja volt. Túlságosan sokáig nem élvezhette az inkább kézi erővel, évi 187 ezer db. téglát előállító üzem hasznát. Időközben ugyanis a szovjet hátszéllel hatalomra került szélső balos politikai vezetés mindent vitt az akkori Magyarországon, így 1950-ben a tarcali téglagyárat.

Az államosítást követően az Észak-Magyarország 1957. augusztus-i száma már arról tudósít, hogy a megyei tanács üzemeltetésében álló gyár kapacitásának növelése érdekében, égető kemencéjének átépítésével, új csigáskeverővel, illetve őrlő berendezéssel korszerűsítették az üzemet, mely lehetővé tette a téglák minőségének javulását és a termelékenység 35%-os növelését. 1960-ban, az akkor már a Miskolci Építőanyagipari Vállalathoz tartozó, az államosítás 10 éves jubileumát ünneplő vállalat már 748 ezer db téglát gyártott, amit családi házak építésére használtak fel. Tarcalon az új lakónegyedek (Sport tér ÉK-i oldala, Szondi utca, Szabadság utca stb.) családi házainak nagy része a hagyományos vályogtéгла mellett zömmel ebből a téglából épült fel. A téglát a helyiek vastéglának nevezték. Hőszigetelő képessége magas kvarc (homok) tartalma miatt alacsonyabb, mint a vályogból készített blokkoké, de szilárdsága, vízállósága jóval magasabb a vályogtégláénál.

Dr. Izsó István fentiekben idézett könyve alapján 1973-ban, a tarcali téglagyárat bezárták. Az okát nem lehet tudni. A vízfej így döntött, amit a helyieknek tudomásul kellett vennie. Persze ürügyet mindig találtak (gazdaságtalanság, elavult termék, stb.), mint oly sokszor, amikor egy üzemet felszámolnak és a dolgozóit szélnek eresztik.

Ezt követően vette át e terület kezelői jogát az észak-magyarországi Kőbánya Vállalat, mely cég elsősorban a kőbányászat során keletkező ún. meddőanyag elhelyezésére használta. Az agyagbánya gödrének egy részét fel is töltötték ezzel az anyaggal, míg a másik részén a löszfal adta lehetőséget kihasználva, a bánya dolgozóinak boros pince létesítésére adtak helyet. Így jött létre a Téglagyári Pincesor. A területen ma már nem csak magánkézben lévő pincék vannak, hanem komoly szőlőfeldolgozó üzemek, vendégfogadásra alkalmas pincészetek, borászatok is, hogy az ide látogatók vigyék szerte a világba, az egyedül álló Tokaj-hegyaljai borkultúra jó hírét.

Tarcal, 2020. október 15.

Guth Ferenc

Október 6.-i ünnepi megemlékezés

Községünkben emlékeztünk a 13 aradi vértanúra és az 1848-as hősökre a Hősi Emlékműnél, 2020. október 6-án délután.

Butta László polgármester mondott ünnepi beszédet, majd Györgyné Újvári Mária vezetésével a Tarcali Hagyományőrző Népdalkör adott műsort, melyben 1848-as dalokat énekeltek a közönségnek. Emellett Kossuth Lajos beszédéből hallhattunk egy részletet.

Az ünnepi műsor, koszorúzással végződött, Butta László polgármester és Polyák Péter görög katolikus parókus helyezte el a megemlékezés koszorúját az emléktáblánál.

A kellemes napsütéses időben szép számú közönség gyűlt össze és nézte végig a műsort, majd együtt énekelte a Népdalkörrel a Szózatot a műsor zárásaként.

Titkóné Takács Mónika

Amikor az alázat a tehetséggel találkozik

Adámné Szücs Ili lénye azonnal megfogja a kiállításba betérőt amely a tarcali 6 Puttonyos Borfaluban október 12-én nyílt.

Ilike amatőr tarcali festő, aki profi képekkel kápráztatja el a kiállítást megtekintőket. Az autodidakta módon önmagát képző tehetséges festő tősgyökeres tarcali. Mindig rajzolt, festeni 15 éve kezdett el, akkor lánya kérésére másolt le egy képet.

Mára sok-sok kép díszíti lakását, ezekből és már magántulajdonban lévő képekből állította össze a tárlatot.

A megnyitón Butta László polgármester mutatta be az alkotót és képeit, és megnyitotta a tárlatot. Végezetül a Tarcali Hagymányórzó Népdalkör madárkás népdalokat énekelt és a Kormorán: Fogom kezéd című dalával köszöntötte Adámné Szücs Ilikét. Kiállításához gratulálunk!

Györgyné Újvári Mária

Bemutatkozik az új konyhavezető

Keller Györgyné vagyok tokaji születésű. Tokajban élek párommal, három gyönyörű leánygyermeket neveltünk fel. Már fiatal koromban volt lehetőségem Tarcalon dolgozni, pályafutásom elején, a Postán 1990-ben. Ezt követően kitanultam a szakács szakmát, majd évekig benne dolgoztam. Alulról indulva egyre több szakmát végeztem el. 2004-ben végeztem el az élelmezésvezetőt, ekkor dolgoztam a Tokajban, a mezőgazdasági iskolában ahol szakácsoktatás, képzés volt. Az iskolába sok tanulóval megkedveltettem a szakács szakmát, tanítottam technikákat, fortélyokat. Ezek után döntöttem el, hogy elvégzem a szakács szakoktatói diplomát is. 2009-ben végeztem a Szent István Egyetemen, Gödöllőn, mint műszaki szakoktató. Folyamatosan fejlesztettem önmagam a maximumra törekszem, ezért 2019-ben elvégeztem a diétás szakács iskolát. Már hosszú évek tapasztalata van a hátam mögött, mégis mindig tartogat új meglepetéseket ez a szakma. Szeretek tanulni, Tarcal nincs messze a lakhelyemhez mégis helyi íz világot, elkészítési technikákat, új ételeket ismerek meg.

Nem is sejtettem, hogy egy ilyen igényesen felújított, modern konyhába kerülök, kedves fogadtatásban részesülök az új kollégák által. Világ életemben aktív és céltudatos ember voltam, ennek szellemében szeretnék itt tevékenykedni, minden kedves vendég elégedettségére törekedni.

Keller Györgyné
konyha vezető

Újranyílt a Tarcali Múzeum

Két év zárvatartás után ismét megnyitotta kapuit a Tarcali Múzeum a nagyközönség előtt. A 2020. október 12-én átadott kiállítás a régi szakmák megőrzése mellett, bővített kínálatot nyújt a Tarcalon működött és ma is működő kisipari szakmák történetéből, tárgyaiból. Bemutatásra került a bányászat, téglagyártás, a helyi Díszítőművészeti Szakkör, és még a sor gazdagodni fog.

A tarcali múzeum gondolata először 2003-ban Pataky Sándor Ákos polgármestersége alatt merült fel és dr. Bencsik János muzeológus volt az aki felvállalta ezt a monumentális munkát. Ő volt az és segítője Prekop Erika akik nagyrészt összegyűjtötték a múzeumban kiállított tárgyakat dokumentumokat és azokat az emlékeket is, amelyek még várják egy tájház létrejöttét a jövőben.

2008-ban indult útjára az a kiállítás, amit két évig nélkülözni kellett az épület rossz állapota miatt.

Tarcali Község Önkormányzata pályázati forrásból és önerőből felújította az épületet. A felpince helység új szellőző vakolatot kapott, friss festést és az ablakok rendbetételével már egy jól karban tartható épület áll a kiállítás rendelkezésére. A kiállító helységet elláttuk páramentesítő berendezéssel, amely a beépített higrométernek köszönhetően megfelelő páratartalmat biztosít a kiállított tárgyaknak. Minden múzeum feladatainak alappillére a biztonságos állományvédelem.

Sajnos dr. Bencsik János ezt nem láthatta, noha szeretett volna, ha Ő nyitja meg a múzeumot azonban idős kora és meggyengült egészsége miatt ez nem jöhetett létre. Felolvasott gondolataiban ezt ki is fejtette. Végül a megnyitó ünnepség minden résztvevőjét szívélyesen üdvözölte.

Butta László polgármester úr elmondta, hogy az Önkormányzat a múzeum sorsát továbbra is szíven viseli és a „Tarcali gazdasága és népelete” állandó kiállítást ünnepélyesen megnyitotta.

Végül a Tarcali Hagyományörző Népdalkör stílusosan, bordalokkal szórakoztatta a megjelent közönséget.

A Tarcali Múzeum minden hétköznap 8:00-16:00-ig várja a vendégeket. Hétfőig pedig bejelentkezés alapján lehet a kiállítást megtekinteni.

Györgyné Újvári Mária

Aradi Vértanúk Csúcsfutás

A miskolci Zöld Sportok Clubja, Tarcal Község Önkormányzatának támogatásával immár 12 éve rendezi meg Tarcalon az Aradi Vértanúk Csúcsfutást.

A Hősi Emlékműtől a Kopasz-hegy tetejéig tartó 5,5 km-es úton 400 méter a szintemelkedés, aminek megtételére az idén 45-en vállalkoztak október első vasárnapján Sajóörös, Sátoraljaújhely, Debrecen, Nyíregyháza, Tokaj, Miskolc, Herceggút, Tarcal, Szegi, Budapest, Körösnagyharsány, Bekecs, Fehérgyarmat, Napkor, Tiszaújváros, Dunakeszi, Monok, Mátészalka és Baktalórántháza képviselőiben. A reggeli zivatar után a rajtra már kellemes napsütésben került sor. A verseny kezdetén Dr. Koncz Zsófia (Fidesz-KDNP országgyűlési képviselő jelölt) méltatta a kezdeményezést és elindította a versenyt. A TV-torony tövében célba érkezők befutóérmeket és a vértanúk arcképét ábrázoló kitűzöt kaptak. Az ünnepélyes eredményhirdetésen a 6 Puttonyos Borfalu dísztermében *Butta László* polgármester adta át a dobogósoknak az érmeket, okleveleket, minőségi tarcali bort, illetve a fiataloknak mustot. Különdíjat kapott a legfiatalabb induló, a 11 éves *Erdődi Péter*, valamint a legidősebb, a rendező sportegyesület elnöke, a 69 éves *Kovács Attila Gábor*. A rendezvényt a *Tarcali Polgárőrség* biztosította.

Eredmények: 18 éven aluliak:

Erdődi Péter (Miskolc)
Szögyéni Ádám (Baktalórántháza)
Poczkodi András Patrik (Monok)

50 éven felüliek:

Dajnic Béla (Nyíregyháza)
Kozma Ferenc (Debrecen)
Fülöp Zoltán (Tarcal)

Nők:

Paksay Ildikó (Nyíregyháza)
Orosz Miklósné (Napkor)
Szászi Ilona (Nyíregyháza)

Felnőttek:

Gabura József (Szegi)
Szögyéni Gábor
(Baktalórántháza)
Csörgi Péter (Debrecen)

Nők:

Szanyi Ágnes (Miskolc)
Dobrosi Ágnes (Tokaj)
Gosztola Mária (Nyíregyháza)

Írta: Kovács Attila

Vers Halottak napjára....

Lekner Balázs

Üzenet odafentre...

**Mikor gyertyát gyújtasz értük,
Hálát is adsz vele, hogy sokáig kísért léptük.
Benned még frissen él az emlék róluk,
S reméljük, hogy szebb vizekre sodródott hajójuk.**

**Valahol messze figyelnek minket,
S az legyen célunk, hogy büszkévé tegyük őket.
A gyertya csak egy jel, hogy nem feledjük azokat,
Kikkel közösen választottuk meg utunkat.**

**Habár csak egy darabon kísérték minket ezen az
úton,
Az emlékezés gyertyáját értük gyújtom.
Tegyük őket boldoggá odafenn,
S üzenjük egy gyertyával, hogy minden rendben
idelenn.**

Forrás: www.poet.hu

TARCALI ADVENT II. TARCALI ELŐ ADVENTI KALENDÁRIUM

A tavalyi nagy sikerre való tekintettel folytatjuk az élő adventi naptár készítését.

A játék lényege továbbra is.

1. December elsejétől minden nap az aktuális dátummal kivilágítunk egy-egy ablakot a faluban, aminek köszönhetően különleges ünnepváró hangulatnak lehetünk részesei.

Várjuk a jelentkezőket, akik vállalják, hogy a saját házuk ablakát feldíszítik és, hogy saját kreativitásukat, ötleteiket beleviszik az ablaknaptárba.

2. A játék másik oldala a VADÁSZAT!

Az ablakokról készült fotókat várjuk a 6 Puttonyos Borfalu Facebook oldalára! Jelentkezőket november 20.-ig fogadunk el.

Jelentkezni lehet a 30/6261977-es telefonszámon munkaidőben 8:00-16:00 óráig.

A „Magyar Falu Program” keretében önkormányzatunk 17.970.800,- Ft támogatásban részesült, melyből a következő utcákban valósult meg az útburkolatok felújítása:

- Nagy Balázs utca 495 m hosszon
- Jókai utca 133 m hosszon
- Vasút utca 114 m hosszon

FELHÍVÁS BETLEHEM KÉSZÍTŐ VERSENY

A novemberi és az Adventi időszakra Betlehemkészítő versenyt hirdetünk.

Az alkotások mindenféle méretben és anyagból készülhetnek, valamint az alkalmazott technika is szabadon megválasztható.

A pályázatra csoportosan és egyénileg is lehet jelentkezni.

A betlehemeket személyesen, **2020. december 2.** 16.00 óráig várjuk a 6 Puttonyos Borfaluba.

A legjobb művek díjazásban részesülnek, valamint kiállítjuk és a megnyitón megáldják azokat.

Jó munkát!

Anyakönyvi Hírek

Házasságkötés

Zöld Viola és Vizi József

besnyői lakosok szeptember 5-én

Pásztor Dóra és Berzi József

tarcali lakosok szeptember 5-én

Harkály Mónika és Sipos Gábor

tarcali lakosok szeptember 9-én

Béda Anikó és Márton Lajos

nyíregyházi lakosok szeptember 18-án

Béres Mónika és Czíkó Zsolt

szirmabesenyői lakosok szeptember 19-én

Nyíri Enikő és Kárai József nyíregyházi lakosok
szeptember 26-án

Kötöttek házasságot településünkön

Gratulálunk!

Kertészné Cziba Iлона és Péterné Török Enikő
anyakönyvvezetők

Halálozás

Czoll János (sz.: 1954) volt tarcali lakos
elhunyt szeptember 19-én

Részvétünk a családnak!

Kertészné Cziba Iлона és Péterné Török Enikő
anyakönyvvezetők

**Könyvtári, Információs,
Közösségi Szolgáltató Hely**

TARCAL

GYERMEKKÖNYVTÁR NYITVATARTÁS

HÉTFŐ: 10:00-12:00 ; 13:00-15:00

KEDD: 10:00-12:00 ; 13:00-15:00

SZERDA: 10:00-12:00 ; 13:00-15:00

CSÜTÖRTÖK: 10:00-12:00 ; 13:00-15:00

FELNŐTT KÖNYVTÁR NYITVATARTÁS

KEDD: 15:00-18:00

A COVID vírus ideje alatt a felnőttek csak ebben az időpontban
látogathatják a könyvtárat.
Megértésüket köszönjük!

Novemberi tervezett programjaink:

November 29. Advent I. vasárnapja,
Adventi Műsor az Agórán

Folyamatos sportolási lehetőségek a 6 Puttonyos Borfaluban:

Hétfő: 18:00 – 19:00 Jóga

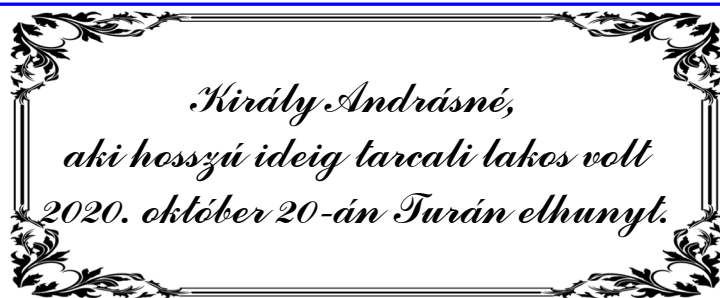
Kedd: 16:45 – 19:20 Harlequin táncsoport próba

Szerda: 17:30 – 18:30 Gerinctorna

Csütörtök: 18:00 – 19:00 Hegyaljai Fittek torna

Péntek: 17:30 – 18:30 Gerinctorna

Programjaink ingyenesek!

Király Andrásné,

aki hosszú ideig tarcali lakos volt

2020. október 20-án Turán elhunyt.

Tarcal Körzeti Megbízott telefonszáma:

06 20 610 5101

A Tarcali Polgárőr Egyesület elnöke:

Lovász László

06 70 457 9581

Tarcali Hírek

Kiadja: Tarcal Község Önkormányzata **Szerkesztőség:** 6 Puttonyos Borfaluba Tel.: 47/ 580-008

Főszerkesztő: Gyöngyné Újvári Mária **Szerkesztő:** Szabó Adrienn

Nyomdai munkák: Kreatív Web Ötletek Bt. 3910 Tokaj, Ladányi út 15.

Következő lapzárta: 2020. november 20. (péntek)